

Statut

Katolickiego Kółka rolniczego i oświaty

wraz z Czytelnia

w Ustroniu

na Śląsku austriackim.

DR A. GINCIACZ

CIESZYN.

C. i k. nadworna drukarnia Karola Prochaski.

1892.

83241

334.4.095.3:: 63 "18"92

C 034059 1

Statut

Katolickiego Kółka rolniczego i oświaty wraz z Czytelnią
w Ustroniu
na Śląsku austriackim.

§. 1.

Nazwa towarzystwa brzmi:

Katolickie Kółko rolnicze i oświaty wraz
z Czytelnią.

§. 2.

Celem towarzystwa jest:

Podanie środków oświaty w duchu katolickim, praca nad podniesieniem dobrobytu i moralności ludu, uprawa języka polskiego, oraz obywatelska towarzyskość.

§. 3.

Środki do tego celu wiodące są:

a) Pouczanie ludu ustne w sprawach rolniczych, odczyty odnoszące się do rolnictwa i innych przedmiotów naukowych, urządzenie wycieczek w celu zbadania wzorowych gospodarstw i hodowania

bydła. Ułatwianie dobrych nasion do zasiewu, maszyn i narzędzi rolniczych. Zachęcanie do lepszego gospodarowania, budzenie do zamięłowania oszczędności, pracy, czytania i w ogóle do przedsięwzięcia czynności wszelkich, które do podniesienia oświaty, moralności i dobrobytu ludu przyczynić się mogą.

b) Otworzenie lokalu stałego, w którym się członkowie schodzą i w którym przedłożone będą czasopisma katolickie i inne potrzebne naukowe, jakoteż książki religijno-moralne i naukowe w języku polskim.

c) Rozmowy i zabawy towarzyskie i sprawy objęte pod a) tego samego paragrafu.

d) Zachęcanie młodzieży dorosłej do pilnego czytania książek i gazet czytelni, przez co wstrzymuje się ją od marnotrawstwa, od uczęszczania na muzyki i tańce niedzielne, do zamięłowania oszczędności i odwiedzania „Kółka“, szczególnie w niedziele i święta, i tym sposobem do powstrzymywania jej od wybryków, swawoli i ogólnie rozpowszechnionej rozpusty i pijaństwa.

§. 4.

Fundusz dla uskutecznienia tych środków składa się:

1. z wkładek członków towarzystwa,
2. z darów dobrowolnych, datków i zapisów.

§. 5.

Członkiem „Kółka“ może być każdy, którego obywatelskie i moralne usposobienie nie sprzeciwia się powadze tego towarzystwa, skoro po poprzedniem zgłoszeniu się przez Zarząd zostaje przyjętym. Członkowie dzielą się na: 1. honorowych, 2. fundatorów, 3. zwykłych, którzy są miejscowi lub zamiejscowi.

§. 6.

Siedziba „Kółka“ jest w Ustroniu.

§. 7.

Prawa członków są:

1. Korzystanie z czasopism i książek, znajdujących się w posiadaniu towarzystwa.
2. Schodzenie się w lokalu tego towarzystwa, stosownie do celu w §. 2. wyrażonego.
3. Na posiedzeniach ogólnych i wycieczkach rolniczych głos zabierać, lub życzenia swoje w księdze życzeń wyrażać.
4. Gości do lokalu towarzystwa wprowadzać. Gdyby obcy przez czas dłuższy do „Kółka“ chciał uczęszczać, opłacać winien miesięczną wkładkę, wynoszącą dla miejscowych 5 ct., dla zamiejscowych 4 ct. w. a.

§. 8.

Powinności członków są:

1. Wpłacanie rocznej wkładki, wynoszącej:

a) dla fundatorów 5 złr.; wkładka ta kwartalnie z góry się uiszcza;

b) dla zwykłych członków miejscowych 60 centów; dla zamiejscowych 48 ct. w. a. Skoro liczba członków zwykłych okaże się dostateczną do utrzymania „Kółka“, ustanie dla fundatorów obowiązek dalszego płacenia.

c) Dla wszystkich członków po przyjęciu jednorazowa wkładka wstępna, wynosząca 75 ct. Skoro rozwój i wzrost „Kółka“ większego lokalu i wydatków wymagać będzie, zostanie roczna wkładka stosownie podwyższona za uchwałą ogólnego zgromadzenia.

2. Pracować nad podniesieniem swego gospodarstwa lub przemysłu, oraz pomagać czynnie do celów towarzystwa.

3. Prowadzić życie moralne i przykładne a mianowicie unikać pijaństwa, marnotrawstwa, próżniactwa, zbytkowych uczt weselnych, chrzestnych i pogrzebowych.

4. Zgromadzać się w niedziele i święta po południowem nabożeństwie w „Kółku“ na wspólne narady w sprawach gospodarstwa lub przemysłu, oraz na czytanie głośne książek lub pism, na stole leżących.

5. Zachęcać szczególnie młodzież dorosłą do zapisywania się do „Kółka“, do pilnego czytania książek i gazet Czytelni, do zamiłowania oszczędności, dla powstrzymywania jej od wybryków, swawoli i rozpusty rozpowszechnionej.

§. 9.

Zarząd „Kółka“, wybierany bezwzględną większością głosów ogólnego Zgromadzenia na rok jeden, składa się z 5 członków, który podzieli między siebie czynności; szczególnie wybiera z pomiędzy siebie: Przewodniczącego, zastępcę i bibliotekarza, sekretarza, skarbnika i gospodarza, którzy powinni być członkami miejscowymi. Przewodniczący przestrzega, by „Kółko“ nie odbiegało od celów i zadań, określonych niniejszym statutem. Sekretarz pisze protokoły posiedzeń Zarządu i zebrań i prowadzi korespondencje; bibliotekarz opiekuje się biblioteką i zapisuje starannie książki wypożyczone. Skarbnik wybiera wkładki i wpisuje do księgi rachunkowej. Gospodarz dostarcza potrzebnych rzeczy do „Kółka“ i stara się o utrzymanie jego ładu. Wybór Zarządu dzieje się albo kartkami, albo na wniosek przez aklamację, jeżeli się Zgromadzenie na to zgodzi.

§. 10.

Obowiązki Zarządu „Kółka“ są:

a) Dążyć do zdobycia sobie w gminie poszanowania, powagi i wpływu i zużytkować takowe dla dobra ludu w myśl niniejszego statutu.

b) Starać się o jak największy rozwój „Kółka“ tak pod względem liczby członków, jakoteż pod względem znaczenia w gminie i okolicy.

c) Zwoływać zebranie „Kółka“ w każdą niedzielę po popołudniowym nabożeństwie w lokalu na wspólne narady albo czytanie i t. p.

d) Mieć na takie zebranie przygotowanych kilka przedmiotów do rozmowy, albo odczyt zajmujący, albo jakąś dobrą książkę i kierować potem rozmową nad odczytanym lub omówionym przedmiotem.

e) Zwiedzać od czasu do czasu z członkami „Kółka“ gospodarstwa w gminie lub okolicy.

f) Wpajać w członków zamiłowanie porządku i czystości i zamiłowanie zawodu rolniczego. Uczyć ich gospodarności w życiu, staranniejszej uprawy roli, lepszego obchodzenia się z nawozem, większej dbałości o bydło. Budzić ochotę do pasieki (hodowania pszczół), rybactwa i sadu i do rękodzieł łatwiejszych, które rolnikom wiele czasu od gospodarstwa wolnego mogą wypełnić i wiele dochodu im przysporzyć.

g) Karcić w obrębie swego wpływu i powołania próżniactwo, marnotrawstwo, pijaństwo, pieniactwo, bezbożność, swawolę, uczęszczanie na muzyki niedzielne; nocne hałasy i krzyki, włóczęgostwo nocne.

h) Bronić członków „Kółka“ od wyzyskiwania, pomagać im do wydobycia się z rąk lichwiarskich, i bronić od popadania w nie, ratować rolników radą i czynem od wywłaszczania ich z ziemi i bronić ziemię włościańską od przechodzenia w ręce obce.

i) Wstrzymywać lud od pieniactwa, t. j. od prowadzenia procesów, częstokroć niepotrzebnych, (wprowadzać sądy polubowne).

k) Pomagać członkom w nabywaniu nasion zbożowych, pastewnych i ogrodowych.

Zarząd postanawia, które czasopisma i książki nabywać i inne wydatki czynić się mają; on obraduje i rozstrzyga o życzeniach członków, w ogóle zawiaduje wszystkimi sprawami „Kółka“, wyjąwszy tych, które są wyraźnie statutem ogólnemu Zgromadzeniu zastrzeżone. Zarząd, a w jego imieniu Przewodniczący, zastępuje „Kółko“ na zewnątrz. — Do prawomocnej uchwały Zarządu potrzebną jest obecność przynajmniej 3 członków Wydziału i bezwzględna większość głosów obecnych, jakoteż do uchwały ogólnego Zgromadzenia

wystarcza większość głosów przytomnych członków. Mogące wyniknąć sprzeczki rozstrzyga sąd polubowny, do którego obiera każda strona jednego sędziego, a ci zgadzają się na wybór trzeciego jako przewodniczącego. Od wyroku apelacyi nie ma.

§. 11.

Zarząd „Kółka“ zgromadza się regularnie co miesiąc dla załatwienia bieżących czynności, atoli może być od przewodniczącego podług potrzeby i częściej zwoływany m. Przewodniczący zwołuje nie tylko Zarząd, ale za porozumieniem się z nim także i doroczne zgromadzenie i przewodniczy na posiedzeniach, zgromadzeniach i wycieczkach. Ogólne zgromadzenie powinno być przynajmniej jedno w roku dla odnowienia Zarządu i prowadzenia rachunków. Zwołanie ogólnego Zgromadzenia dzieje się ogłoszeniem piśmiennem, przybitem w lokalu Stowarzyszenia przynajmniej tydzień przedtem. O każdorazowym dorocznym i ogólnym zgromadzeniu ma się dosyć wcześniej przedtem c. k. władzę polityczną uwiadomić.

§. 12.

Jeżeli jedna trzecia część członków życzy sobie zmiany statutów, tedy powinno się o tem na powszechnem zgromadzeniu naradzać. Do

uchwały wystarcza wtedy większość głosów przytomnych członków.

§. 13.

Wystąpienie z „Kółka“ jest każdego czasu możebne pod warunkiem, że występujący kwartalnie z góry o tem Zarząd zawiadomi i zaległości zapłaci.

§. 14.

Gdyby się „Kółko“ rozwiązało, wtedy na ogólnem zgromadzeniu postanowi się większością głosów, na jaki cel majątek jego ma być przeznaczony.

§. 15.

Wykluczenie członków z „Kółka“ może się stać na mocy jednomyślniej uchwały Zarządu. Przyczyny do wykluczenia mogą być n. p. życie niemoralne i nietrzeźwe, podkopywanie bytu „Kółka“, łączenie się z jego nieprzyjaciółmi i t. p.

§. 16.

Zmiany statutu nie mogą być dokonane bez uwiadomienia władzy.

§. 17.

Lokal „Kółka“ zostaje każdy dzień od godziny 9 z rana aż do godz. 9 wieczorem otwarty

i nie ma być umieszczony w publicznym domu n. p. gospodzie, karczmie i t. p.

§. 18.

Wszystkie piśmienności Towarzystwa, jeżeli mają być prawomocne, powinny być opatrzone podpisem przewodniczącego i sekretarza, tudzież pieczęcią „Kółka.“

Ustron, dnia 8. listopada 1888 roku.

Członkowie komitetu:

Georg Nowak,

chałupnik.

Franc. Drobczyński.

Andrzej Żmija.

Tymczasowy prezes komitetu:

Ks. Józef Karowski,

wikary w Ustroniu na
Śląsku austr.

L. 15810.

Istnienie towarzystwa „Katolickie Kółko rolnicze i oświaty wraz z Czytelnią w Ustroniu“ podług treści powyższego statutu zatwierdza się w myśl §. 9 ustawy z dnia 15. listopada 1867, l. 134 Dz. u. p.

C. k. Śląski Rząd krajowy.

W Opawie, dnia 3. stycznia 1889.

Za c. k. prezydenta krajowego:

Stellwag.